

Редакція:

15.08.1997

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Комітету по нагляду
за охороною праці
від 15 серпня 1997 р. N 223

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
29 жовтня 1997 р. за N 517/2321

ПОРЯДОК

визнання Центрів навчання Органом із сертифікації персоналу в галузі неруйнівного контролю

1. Загальні положення

1.1 Порядок визнання Центрів навчання Органом із сертифікації персоналу в галузі неруйнівного контролю (далі - Порядок) розроблено відповідно до вимог Правил атестації фахівців з неруйнівного контролю, затверджених [наказом Держнаглядохоронпраці від 06.05.97 N 118](#), держреєстр від 02.09.97 за N 374/2178 (далі - Правила). Порядок визначає процедуру визнання Центрів навчання Органом із сертифікації персоналу (далі - ОСП) в галузі неруйнівного контролю (далі - НК).

1.2 Навчання і перепідготовка фахівців в галузі неруйнівного контролю проводяться в Центрах навчання, визнаних ОСП і які мають ліцензії відповідно до [Закону України "Про освіту"](#).

1.3 Центр навчання може створюватися на базі або в складі науково-дослідних інститутів, кафедр і курсів підвищення кваліфікації, вищих і спеціальних навчальних закладів, промислових підприємств і організацій, а також самостійних спеціалізованих організацій, що надають послуги по навчанню.

1.4 Організація, що претендує на проведення навчання, підготовку і перепідготовку фахівців у галузі НК, незалежно від її підлеглості і форми власності повинна бути визнана ОСП у порядку, наведеному в р. 4 даного документа.

1.5 Метою визнання є забезпечення одноманітності і достатності об'єму підготовки фахівців із використанням гармонізованих програм навчання і єдиних критеріїв оцінки стану технічної і методичної бази для наступної сертифікації цих фахівців відповідно до ГОСТ 30498 - 97 "Кваліфікація і сертифікація персоналу в галузі неруйнівного контролю. Загальні принципи".

2. Вимоги до викладацького складу і нормативного та матеріального забезпечення Центру

2.1 Викладачі Центру повинні мати досвід викладацької і практичної діяльності, володіти фаховими знаннями у відповідній галузі, а також бути атестованими ОСП.

2.2 Вимоги до викладачів:

- основ методу - мати вищу освіту і не менш 3 років стажу практичної роботи в галузі неруйнівного контролю;

- технології контролю - мати вищу освіту і III рівень кваліфікації або II рівень кваліфікації із стажем практичної роботи не менше 5 років;

- практики - мати не нижче II рівня кваліфікації і не менше 3 років стажу практичної роботи в галузі НК.

Для читання лекцій з теоретичного курсу повинно бути не менше двох викладачів по кожному методу контролю, а для проведення практичних занять - один викладач і асистент або майстер-інструктор.

2.3 Вимоги до нормативного і матеріального забезпечення

Для організації і проведення навчального процесу Центр повинен мати:

2.3.1 навчальні плани і програми навчання (затверджуються ОСП); програми навчання повинні відповідати сучасним вимогам і постійно удосконалюватися.

Зміни в програмах навчання затверджуються ОСП.

2.3.2 навчальні посібники, методичні матеріали, включаючи конспекти лекцій, а також нормативні документи по контролю, якими кожен слухач міг би користуватися протягом всього курсу навчання;

2.3.3 описи і методики проведення лабораторних і практичних робіт;

2.3.4 керівництва по експлуатації усіх приладів, що використовуються у навчальному процесі;

2.3.5 робочі місця для проведення практичних занять, які повинні бути обладнані відповідно до вимог нормативної документації: засобами контролю і вимірів; робочими і навчальними зразками; допоміжним пристосуванням і матеріалами;

2.3.6 потрібну кількість приміщень (аудиторій) для проведення теоретичних занять.

3. Спеціальні вимоги до Центру

3.1 По комплектації навчальних груп:

3.1.1 При проведенні практичних занять кількість слухачів у групах по методах контролю, перерахованих у ДНАОП 0.00-1.27 - 97, не має перевищувати 8 чоловік на одного викладача практичного навчання, за винятком груп по підготовці фахівців з радіографічного контролю.

3.1.2 У групах по підготовці фахівців з радіографічного контролю число слухачів не повинно перевищувати 6 чоловік на одного викладача практичного навчання.

3.1.3 При проведенні теоретичних занять число слухачів має бути в межах 15 - 20 чоловік.

3.2 По приміщенню:

3.2.1 На одного слухача повинно припадати не менше 2 кв. м площі при проведенні лабораторних занять і теоретичного навчання.

3.2.2 Приміщення, де проводяться практичні заняття, повинні відповідати існуючим санітарним нормам.

3.2.3 Приміщення, де технологія контролю передбачає застосування розчинників, розпилення дефектоскопічних матеріалів, застосування мастильних матеріалів іонізуючого випромінювання, повинні мати приточно-витяжну вентиляцію.

3.2.4 Приміщення для практичних занять по радіаційних методах контролю повинно мати санітарний паспорт.

3.2.5 Центри, що ведуть підготовку по радіаційних методах контролю з застосуванням джерел радіоактивного випромінювання, повинні мати спеціальні сховища для зберігання джерел випромінювання.

3.3 По оснащенню робочих місць для проведення практичних занять:

кожне робоче місце має бути укомплектоване засобами контролю, допоміжним устаткуванням, стандартними зразками, призначеними для метрологічного забезпечення методу, дефектоскопічними матеріалами, передбаченими нормативною документацією (далі - НД) на контроль конкретної продукції даного виробничого сектору, з якого проводиться підготовка слухачів.

3.4 Центр повинен мати комп'ютер для навчання і прийому іспитів. Кількість комп'ютерів визначається навчальними програмами.

3.5 Навчальні лабораторії повинні бути укомплектовані стандартними зразками підприємства, передбаченими НД на контроль конкретної продукції даного виробничого сектору, з якого проводиться підготовка слухачів, а також зразками вказаної продукції зі штучними і реальним дефектами. Допускається при використанні тренажерів, що імітують дефекти продукції, зменшувати кількість реальних зразків. Кількість зразків визначається кількістю робочих місць і номенклатурою продукції, що контролюється.

4. Порядок визнання Центрів навчання

4.1 Внесення пропозиції про визнання Центрів навчання (далі - Центр).

Центр, що висловив бажання проводити підготовку фахівців в галузі НК на I-й і II-й рівні кваліфікації, направляє в ОСП пропозицію щодо визнання його для навчання персоналу в галузі НК. У пропозиції в довільній формі має бути викладено відомості про нормативно-технічне та кадрове забезпечення Центру.

4.2 Обстеження Центру навчання

Після надходження пропозиції про визнання Центру ОСП проводить експертизу документації і формує комісію по його обстеженню.

Комісія проводить перевірку Центру на відповідність його встановленим вимогам і складає акт перевірки, що містить рекомендації щодо визнання або невизнання Центру, і доводить його до відома заявника.

4.3 Оформлення визнання чи невизнання Центру

Акт обстеження Центру представляється в ОСП, який приймає рішення про визнання чи невизнання Центру. Зазначене рішення повинно бути прийнято протягом 10 днів.

Якщо прийняте рішення відрізняється від рекомендацій комісії, то воно повинно бути письмово обгрунтованим.

Про прийняте рішення ОСП повідомляє Центр протягом 10 днів після його прийняття.

5. Укладення договору

При позитивному рішенні (див. п. 4.3) між визнаним Центром і ОСП укладається письмовий договір за типовою формою, що наведена у додатку N 1.

Договір повинен бути укладений сторонами протягом 10 днів після прийняття рішення про визнання Центру.

6. Контроль за діяльністю Центрів навчання

6.1 ОСП проводить контроль за діяльністю Центрів навчання не менше одного разу на 2 роки. Показовий обсяг запитальнику щодо перевірки Центру навчання наведено у додатку N 2.

6.2 Рішення про анулювання визнання Центру приймає ОСП у випадках відхилень від вимог Порядку і Правил ДНАОП 0.00-1.27 - 97.

Додаток N 1
до Порядку визнання Центрів
навчання
Органом із сертифікації персоналу в
галузі неруйнівного контролю

**Типова форма договору про співробітництво
між Органом із сертифікації персоналу та Центром навчання**

ДОГОВІР ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО

м. Київ "___" _____ 199_ р.

Орган із сертифікації персоналу в галузі неруйнівного контролю в особі _____, що діє на підставі _____, з одної сторони, і Центром навчання _____ в особі _____,

що діє на підставі Статуту, з другої сторони, уклали цей Договір про нижченаведене.

1. Предмет договору

1.1 Проведення курсу лекцій, практичних занять і консультацій для осіб, що бажають пройти сертифікацію на I-й і II-й рівні кваліфікації по відповідному методу неруйнівного контролю.

2. Обов'язки сторін

2.1 Відповідно до даного Договору кожна з його сторін приймає на себе наступні зобов'язання:

2.1.1 _____ - забезпечує теоретичну підготовку, консультування і проведення практичних і лабораторних занять за встановленими Органом із сертифікації персоналу навчальними програмами з урахуванням виробничого сектору по _____ методах неруйнівного контролю;

- забезпечує виконання вимог, які пред'являються до номенклатури, кількості, опису й змісту зразків, використовуваних у навчанні;

- забезпечує належне функціонування і метрологічне обслуговування усіх технічних засобів, використовуваних у навчанні;

- видає документ про проходження навчання згідно до затверджених програм по _____ методах неруйнівного контролю;

- забезпечує розміщення в готелі осіб, що прибули на навчання;

- вносить пропозиції Органу із сертифікації персоналу в галузі неруйнівного контролю по удосконаленню програм навчання;

- надає Органу із сертифікації персоналу можливості для проведення перевірки усіх служб _____, зайнятих підготовкою осіб, що бажають пройти сертифікацію на I-й і II-й рівні кваліфікації по відповідному методу неруйнівного контролю.

2.1.2 Орган із сертифікації персоналу:

- визнає видані _____ документи, що підтверджують обсяг навчання по відповідному методу неруйнівного контролю, які необхідні для допуску до іспиту на I-й і II-й рівні кваліфікації з метою наступної сертифікації;
- сприяє направленню в _____ осіб, що бажають пройти підготовку до сертифікації на I-й і II-й рівні кваліфікації по відповідних методах неруйнівного контролю;
- забезпечує документами системи сертифікації персоналу в галузі неруйнівного контролю й інформує про зміни, що вносяться в систему;
- здійснює щорічну перевірку усіх служб _____, зайнятих підготовкою осіб, що бажають пройти сертифікацію на I-й і II-й рівні кваліфікації по відповідному методу неруйнівного контролю.

3. Сума договору та порядок розрахунків.

Взаємні розрахунки по п. 2.1.1 цього Договору здійснюються сторонами по окремих Договорах, які оформлюються перед початком курсу навчання.

3.1 Договір набирає сили з моменту його підписання сторонами і діє протягом двох років, після чого він автоматично продовжується на кожен наступний рік, якщо не прийнято рішення про припинення дії Договору.

4. Відповідальність сторін.

Дія Договору може бути припинена за рішенням будь-якої із сторін, що при цьому повинна довести до відома іншу сторону і повідомити їй причини свого рішення за три місяці до розірвання Договору.

Юридичні адреси сторін

4.1 Орган із сертифікації персоналу в галузі неруйнівного контролю _____

Р/р _____

4.2 Центр навчання при _____

Р/р _____

4.3 Про зміну адреси чи рахунка сторони зобов'язані терміново повідомити одна одну.

Керівник ОСП:

Керівник Центру навчання:

(підпис) (П. І. Б.)

(підпис) (П. І. Б.)

М. П.

М. П.

до Порядку визнання Центрів
навчання Органом із сертифікації
персоналу в галузі неруйнівного
контролю

ОРГАН
із сертифікації персоналу
в галузі неруйнівного контролю

ЗАПИТАЛЬНИК
для проведення перевірки Центру навчання

Центр навчання: _____

Представники Центру навчання: _____

(посада, П. І. Б.)

Дата проведення перевірки: _____

П. І. Б. того, хто перевіряє: _____

* Питання * Так * Ні * Примітка *

1. Чи проведена акредитація Центру і ким, або чи є ліцензія на право проведення навчання і ким її видано?
2. Чи є дозвіл на початок діяльності?
3. Чи є списки власних і запрошених викладачів із підтвердженням їхнього рівня кваліфікації і чи відповідають вони вимогам, що пред'являються?
4. Чи достатня кількість викладацького складу?
5. Чи є угода з викладачами, що проводили навчання кандидата, яка виключає їх участь в іспитах?

6. Чи ведеться журнал врахування занять і відвідування?

7. Чи вказується в журналі п. і. б. викладача?

8. Чи відповідають записи в журналі тому, що затверджено програмою навчання по темах і кількості годин?

9. Чи беруть викладачі участь в іспитах?

10. Чи має Центр навчання

- навчальні плани в об'ємі, що відповідає

ГОСТ 30489 - 97?

- програми навчання по методу контролю?

- описи лабораторних і практичних робіт?

- каталог навчальних зразків?

- перелік приладів і допоміжного устаткування?

11. Чи підтримуються програми на сучасному рівні?

12. Чи узгоджені застосовувані програми з Органом із сертифікації персоналу?

13. Чи є конспекти лекцій і методичні вказівки щодо проведення лабораторних робіт?

14. Чи є бібліотека для обслуговування слухачів?

15. Чи вільний доступ до НД, спеціальної (по виробничому сектору), довідкової і методичної літератури?

16. Чи забезпечені умови проведення практичних занять:

- охорона праці?

- площі навчальних лабораторій?

17. Чи є на робочому місці інструкції з експлуатації приладів?

18. Чи відповідає технічне забезпечення лабораторії вимогам по методу контролю?

19. Кому підпорядкований Центр навчання?

20. Хто є керівником Центру навчання і яким наказом він призначений?

21. Хто відповідає за здійснення навчального процесу?

22. Чи записані дані (п. і. б., телефон, факс) відповідального за взаємодію з Органом із сертифікації і атестаційним (екзаменаційним) центром?

_____Дата_____Підпис_____